

היום נלמד בעזרת ה':

יומא דף י

לדעת חכמים לשכת פרהדרין חייבת במזוזה, לפי שיש בה בית דירה לכהן הגדול בימי הפרישה. ולדעת רבי יהודה לשכת פרהדרין פטורה ממזוזה, לפי שרק בית העשוי גם לימות החמה וגם לימות הגשמים הרי הוא נחשב ל'בית' החייב במזוזה, ולשכת פרהדרין שימשה רק לשבעה ימים בשנה ופטורה, אבל היה לה מזוזה משום גזירה (= שמא יאמרו שהכהן הגדול חבוש בבית האסורים שהוא מקום הפטור ממזוזה לדעת רבי יהודה. גמרא לקמן).

איתיביה אביי: סוכת החג בשבעת ימי חג הסוכות, רבי יהודה מחייב ב 1. עירוב - אם היא פתוחה לחצר שיש בה דירות הרי היא אוסרת עליהם אם היא לא עירבה עימהם. 2. במזוזה - למרות שהיא אינה עשויה לימות החמה ולימות הגשמים. 3. במעשר - שאין הטבל מתחייב במעשר עד שיראה את פני הבית, וסוכה נחשבת ל'בית' לעניין זה.

מעשר מי איכא מדרבנן? כלומר אם הכנסת פירות לסוכה אינה מחייבת במעשר מן התורה, הרי שחכמים לא יחמירו לעשר, לפי שהדבר יביא לידי תקלה - שמא יבוא להפריש מפירות אחרים החייבים במעשר מדאורייתא על הפירות האלה הפטורים מדאורייתא, ונמצא שהמעשר אינו חל והפירות שהפריש הם טבל, והכהן שיקבלם יכשל באכילת טבל. או שמא יפריש מהפירות האלה הפטורים מדאורייתא על פירות אחרים החייבים מדאורייתא, והמעשר אינו חל ונמצא שאוכל טבל.

אלא אמר אביי: בשבעת ימי הפרישה של הכהן גדול כולם סוברים שהלשכה חייבת במזוזה (ונמצא שאף רבי יהודה סובר כן, כשיטתו בסוכה שחייבת), ומחלוקתם היא בשאר ימות השנה שהכהן הגדול לא דר שם, שלדעת חכמים גוזרים ומחייבים אותה במזוזה משום שבעת הימים, ולדעת רבי יהודה לא גוזרים, אלא שהיה בה מזוזה שלא יאמרו שהכהן הגדול חבוש בבית האסורים.

(המשך בדף הבא ↓)

בא מקשה על אבי: יוצא שלשיטתך לדעת כולם אף סוכה חייבת במזוזה למרות שדרים בה רק שבעה ימים, והרי למדנו לעיל ש'סוכת החג בחג' חכמים פוטרים ממזוזה.

אלא אמר רבא: בשאר ימות השנה כולם מודים שסוכה ולשכת פרהדרין פטורים ממזוזה, ומחלוקתם היא בסוכה בשבעת ימי החג, ובלשכת פרהדרין בשבעת ימי הפרישה. בסוכה: לדעת רבי יהודה צריך שהסוכה תהיה 'דירת קבע', ולכן היא נחשבת ל'בית' החייב במזוזה, ולדעת רבנן על הסוכה להיות 'דירת ארעי' ולכן היא פטורה ממזוזה. בלשכה: לדעת רבנן דירה שהוא דר בה בעל כרחו נחשבת לדירה, ולכן אף שכהן דר בלשכה בעל כרחו היא חייבת במזוזה, ולדעת רבי יהודה אין היא נחשבת לדירה ולכן היא פטורה ממזוזה, אלא שרבנן גזרו לחייבה שלא יאמרו שהכהן הגדול חבוש בבית האסורים.